

Gener 2015

«Li diu Jesús: “dóna’m de beure”» (Jn 4,7)

Jesús deixa la regió de Judea i va cap a Galilea. Passa per Samaria, a migdia, cansat del llarg camí sota el sol, s'asseu al pou que el patriarca Jacob havia construït 1.700 anys abans. Està assedegat però no té amb què pouar l'aigua. El pou és molt profund, 35 metres, com es pot veure fins i tot als nostres dies.

Els deixebles han anat al poble a comprar quelcom per menjar. Jesús està sol. Arriba una dona amb un càntir i ell, senzillament, li demana de beure. Això va contra els costums del temps: un home no es dirigeix directament a una dona, especialment si aquesta és una desconeguda. A més, entre els jueus i els samaritans hi ha divisions i prejudicis religiosos: Jesús és jueu i la dona una samaritana. L'antipatia, i fins i tot l'odi entre els dos pobles té profundes arrels històriques i polítiques.

Hi ha encara una altra divisió entre ell i ella, de tipus moral: la samaritana ha tingut molts homes i viu en una situació irregular. Potser és per això que no ve a buscar aigua amb les altres dones al matí o al vespre sinó en una hora inusual com aquella del migdia, per evitar els seus comentaris.

Jesús no es deixa coaccionar per cap barrera i obre el diàleg amb l'estrangera. Vol entrar en el seu cor i li demana:

«Dóna'm de beure».

Té, a canvi, un do per a ella, el do d'una aigua viva. «Si algú té set, que vingui a mi i begui el qui creu en mi», el sentirem cridar més tard al temple de Jerusalem (7,37). L'aigua és essencial per a tot tipus de vida i encara més és vista com un do molt preat en ambients àrids com són els de Palestina. La que Jesús vol donar és una aigua «viva», que simbolitza la revelació d'un Déu que és Pare i és amor, l'Esperit Sant, la vida divina que Ell ha vingut a portar. Tot el que Ell dóna és viu i per a sempre: Ell mateix és el pa «viu» (cf 6,51ss), és la Paraula que dóna la vida (cf 5,25), és senzillament «la Vida» (cf 11 25.26). A la creu, ens dirà encara Joan que en va ser testimoni, quan un dels soldats li travessà el costat amb la llança, «de seguida en sortí sang i aigua» (19,34): és el do extrem i total de si mateix.

Però Jesús no imposa. Ni la corregeix per la seva convivència irregular. Ell que tot pot donar, demana, perquè realment necessita que ella es doni.

«Dóna'm de beure»

Demana perquè està cansat, té set. Ell, el Senyor de la vida es fa captaire, sense amagar la seva real humanitat.

Demana també perquè sap que si ella dóna, podrà obrir-se més fàcilment i podrà estar disposada a acollir-lo.

D'aquesta petició sorgeix un col·loqui fet d'arguments, malentesos, percepcions al final del qual Jesús pot revelar la seva identitat. El diàleg ha ensorrat les barreres defensives i ha portat al descobriment de la veritat, l'aigua que Ell ha vingut a portar. La dona deixa allò més valuós que té en aquell moment, el seu gerro, perquè ha troba una altra riquesa, i corre a la ciutat per començar també ella un diàleg amb els veïns. Tampoc ella imposa, només explica el que ha passat, comunica la seva experiència i posa el dubte en les persones que ha trobat, que li han preguntat.

«Dóna'm de beure».

En aquesta pàgina de l'evangeli em sembla trobar-hi una ensenyança per al diàleg ecumènic, del que cada any, en aquest mes, se'ns recorda la seva urgència. La Setmana de pregària per la unitat dels cristians ens fa prendre consciència de la divisió escandalosa entre les esglésies, que continua des de fa massa temps i ens convida a accelerar els temps d'una comunió profunda que superi tota barrera, així com Jesús va superar la separació entre jueus i samaritans.

La que hi ha entre els cristians és només una de les tantes desunitats que ens fereixen en els ambients més diversos, fetes de malentesos, desacords en família o en l'edifici en el que vivim, tensions en el treball, fòbia vers els emigrants. Les barreres que sovint en divideixen poden ser de tipus social, polític, religiós, o simplement fruit de diversos costums culturals que no sabem acceptar. Són les que desencadenen els conflictes entre les nacions i ètnies i també la violència al nostre barri. No podríem com Jesús obrir-nos a l'altre, superant diferències i prejudicis? Per què no escoltar, més enllà de la manera com ha estat formulada la petició de comprensió, d'ajuda, d'una mica d'atenció? També en qui pensa diferent que nosaltres o es d'una altra formació cultural, religiosa, social, s'hi amaga un Jesús que es dirigeix a nosaltres i ens demana:

«Dóna'm de beure».

Sorgeix espontàniament recordar una altra paraula similar de Jesús, pronunciada a la creu, sempre segons el testimoni de l'evangeli de Joan: «Tinc set» (19,28). És la necessitat primordial, expressió de qualsevol necessitat. En tota persona necessitada, desocupada, sola, estrangera, encara que sigui d'un altre credo o religió, ni que sigui hostil, podem reconèixer Jesús que ens diu: «Tinc set» i que ens demana: «Dóna'm de beure». N'hi ha prou amb oferir un vas d'aigua, diu l'evangeli, per tenir-ne una recompensa, (Mt 10,42), per començar aquell diàleg que recomposi la fraternitat.

També nosaltres podem expressar les nostres necessitats, sense avergonyir-nos de «tenir set» i demanar també nosaltres: «Dóna'm de beure». Podrà així començar un diàleg sincer i una comunió concreta, sense por de la diversitat, del risc de compartir el que pensem i d'acollir el que pensa l'altre. I basant-se principalment en el potencial de qui tenim al davant, els seus valors presents encara que potser amagats, com ha fet Jesús, que ha sabut reconèixer en la

dona quelcom que ell no podia fer, agafar aigua.

Fabio Ciardi